

Nr 788

av herr Boo m. fl.

om en undersökning av 1973 års valrörelse.

Den gemensamma valdagen var en nödlösning som man fick ta för att vinna en enkammarreform. Detta led i den författningskompromiss som träffades mottogs knappast på något håll med tillfredsställelse. Inom alla politiska läger uttalades kritik.

Då riksdagen 1968 godtog den träffade kompromissen skedde det med så stora betänkligheter att en framställning samtidigt avläts till regeringen om en översyn av den kommunala demokratins problem. Ett enhälligt konstitutionsutskott föreslog detta initiativ mot bakgrunden av de farhågor som uttalats från skilda håll för den gemensamma valdagens negativa konsekvenser.

Betänkligheterna har förstärkts genom de undersökningar om 1970 års valrörelse som lagts fram av den statsvetenskapliga kommunalforskningsgruppen.

Vid 1971 års riksdag väcktes förslag som syftade till en omprövning av den gemensamma valdagen. De avvisades med hänsyn till den överenskommelse som träffats i författningsfrågan. I ett särskilt yttrande till konstitutionsutskottets betänkande (nr 65) framhöll centerpartiets representanter att uppgårelsen måste uppfattas som bindande och förpliktande och att den gemensamma valdagen måste prövas i två val innan frågan om en ny ordning tas upp till övervägande. De framhöll emellertid också att frågan ofrånkomligen måste bli föremål för ny diskussion i senare sammanhang. Vi ansluter oss helt till vad som anfördes i detta yttrande.

Undersökningarna av 1970 års valrörelse gav ett värdefullt bidrag till det beslutsunderlag som krävs då man framöver tar upp den gemensamma valdagen till förnyad saklig prövning. Det är angeläget att liknande undersökningar görs av 1973 års valrörelse. Detta kommer inte att ske inom ramen för den nu pågående kommunalforskningen utan förutsätter ett särskilt initiativ. Ett sådant bör tas av riksdagen.

Av de skäl som anförts får vi föreslå

att riksdagen hemställer hos Kungl. Maj:t om åtgärder för undersökningar av 1973 års valrörelse i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 26 januari 1972

KARL GUST. H. BOO (c)

GUNNAR LARSSON (c)
i Luttra

BENGT BÖRJESSON (c)
i Falköping

ARNE PERSSON (c)
i Heden

IVAN SVANSTRÖM (c)